

09 ינואר 2025
ט' טבת תשפ"ה

בית הדין המשמעתי לסטודנטים, הטכניון

פסק דין משמעתי בעניינן של [...] ת.ז. [...], [...] ת.ז. [...]

שופטים: פרופ"א ישי ויסמן (אב בית הדין), פרופ"ח דן ליברזון, מר ג'ייסון דבדה.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד.

נקבלות: גב' [...], גב' [...], מלוות ע"י רועי רוט נציג אס"ט.

1. הנקבלות, [...] ת.ז. [...]-ו- [...], [...] ת.ז. [...] (להלן: "נקבלת 1" ו- "נקבלת 2" בהתאמה, או "הסטודנטיות"), הן סטודנטיות בפקולטה [...]. בתאריך 29.5.2024 הוגשה נגדן קובלנה משמעתית, בה יוחסו להן המעשים הבאים:

בסמסטר אביב תשפ"ג הסטודנטיות השתתפו בקורס סדנת מדיה 205818 – אוטוקאד. במסגרת הקורס יש להגיש פרויקט מסכם אישי, המהווה 80% מהציון בקורס. הגשת הפרויקט הינה אישית, כל סטודנטית נדרשת לשרטט בעצמה תוכניות, חתכים וחזיתות של מבנה אותו בחרה, ולהכין גיליונות הדפסה כמפורט בהנחיות. הסטודנטיות הגישו פרויקטים כמעט זהים לחלוטין מבחינת שרטוט התוכניות, חתכים וחזיתות. גיליונות ההדפסה שונו מעט כדי להסוות את הזהות.

2. התביעה האשימה את הסטודנטיות בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן בתקנון המשמעת:

4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".

4.1.3 "העתיק מאחר, או איפשר בידועין, לאחר, להעתיק ממנו בבוחן, בחינה, עבודה, פרויקט או בכל מטלה לימודית אחרת".

4.1.4 "סייע בדרך אחרת לסטודנט אחר או הסתייע באחר בעת בחינה או בוחן או ביצוע מטלה לימודים אחרת, שבה נדרש הסטודנט לעבודה עצמאית".

3. בתאריך 14.8.2024 התקיים הדין המשמעתי בנוכחות הצדדים.

4. במענה להקראת כתב הקובלנה השיבו הסטודנטיות כי הן מודות בכך שהגישו קובץ זהה, אך לא מודות שעשו ניסיון לשנות, או להסוות, או להטעות את המרצה בעת ההגשה. לטענתן, לא נכתב בהנחיות לעבודה או בסילבוס כי יש איסור על עבודה משותפת, ולכן הכינו את העבודה במשותף. נקבלת 2: "אנחנו לא מודות שהעתקנו. העבודה היא נטו מקורית שלנו. אנחנו שתינו עבדנו עליה". נקבלת 1: "אנחנו התחלנו לעבוד על אותה העבודה על אותו הקובץ במחשב אחד, עבדנו שתינו בשיתוף פעולה. שתינו עבדנו, זה לא שאחת עבדה והשנייה ישבה, ולא שאחת העתיקה מהשנייה. שתינו עבדנו ביחד על אותו הקובץ בתחילת העבודה. ... ואח"כ התפצלנו. אנחנו הפרדנו את הקבצים...".

5. **התביעה** הציגה את הראיות מטעמה: טופס התלונה, סילבוס הקורס, הנחיות להגשה סופית, קבצי ההגשה של הסטודנטיות, וקובץ סיכום הגשת תלונה שהכין המרצה בו הציג את ההשוואות בין הקבצים.

6. עד התביעה – מרצה הקורס, אדריכל אורן שפיר, הסביר שמטרת הקורס, וזו ההנחיה, היא "לקחת פרויקט קיים מהאינטרנט שיש לו תוכניות, חזיתות וחתכים ולשרטט אותם ככל הניתן קרוב למקור עצמו. אין פה שום דרישה למשהו, ליצירתיות או יצירה של דברים אחרים".
- "אנחנו לומדים בעצם לעבוד עם תוכנת אוטוקאד. הציון בקורס מתחלק ל-20% תרגילי כיתה/ בית שהסטודנטים מגישים ו-80% פרויקט סופי שכל סטודנט בעצמו צריך להגיש. בתרגיל הסופי בעצמו כל סטודנט נדרש לבחור מאתרים... לבחור פרויקט של בית פרטי, בדיוק הנחיות, גודל הפרויקט, היקף הפרויקט, מספר הקומות, ואחרי זה הסטודנטים נדרשים להעביר לי את הקישור לאותו פרויקט שהם בחרו לאישור, בו אני מוודא שבאמת ההיקף מתאים ושיש את כל החומר והם יכולים בעצם להתחיל לעבוד על הפרויקט. שתי הסטודנטיות הגישו לי כל אחת בנפרד, את אותו פרויקט, זה קורה לפעמים, לאישור. ושתיהן קיבלו אישור לעבוד על הפרויקט. הפרויקטים הם פרויקטים שכל סטודנט עובד בעצמו, מגיש פרויקט של עצמו. כל סטודנט צריך לעבוד על זה לבד על הפרויקט הזה, והפרויקט הזה מבחינתי מסכם את כל החומר שלמדנו והם נדרשים בעצם להגיש שני גיליונות הדפסה וירטואליים ב-PDF, שיש תוכניות, חתכים, חזיתות שהם שרטטו. הם עורכים את הגיליון... וזה מה שאני בודק, ולפי זה נקבע ציון אם כל האלמנטים קיימים כמו שצריך, כמו שהם נתבקשו ולמדו במהלך הסמסטר".
7. המרצה הסביר שכאשר בדק את הפרויקטים שם לב ש"משהו קצת נראה חוזר על עצמו". לכן השווה בין קבצי השרטוט וראה שחותמת הזמן זהה – כלומר הקבצים נוצרו באותה שניה בדיוק – גם קבצי התוכניות וגם קבצי החתכים. המשמעות היא שמדובר באותו קובץ. לאחר מכן הליבש את קבצי התוכניות אחד על השני וראה שהם זהים. "הן במיקום השרטוטים על הגיליונות, זאת אומרת תוכנית קומה ראשונה, תוכנית קומת קרקע, תוכנית הגדלה, זהה לחלוטין איך שזה יושב, והשרטוטים עצמם זהים לחלוטין. זה אותו דבר כך גם בקובץ החתכים והחזיתות זהות מוחלטת. ... זהות מוחלטת במיקום קווי המידות או הטקסטים, שזה גם לא יתכן. לא יתכן שסטודנט שיוצר קו מידה ושם אותו מימין לשרטוט, ישים אותו בדיוק באותו מקום כמו סטודנט אחר".
8. ביחס לטענה שהסטודנטיות ניסו להסוות את העובדה שהגישו פרויקט זהה, המרצה הבהיר כי למרות שקבצי התוכניות זהים באופן מוחלט, גיליונות ההדפסה שהוגשו אינם זהים. "סטודנטית אחת לקחה את אותם שני קבצים ושינתה את איך שגיליונות ההדפסה יראו בשביל שזה לא יראה אותו פרויקט. ... העבירו תוכניות מימין לשמאל ומשמאל לימין בשביל שזה לא יראה, ושינו קצת את הכותרת של ההגשה כדי שזה לא יקפוץ לי לעין שזה אותו פרויקט. זה נראה לי שניסו כן להראות שזה פרויקטים שונים. ... ושינו גם את התמונות שצרפו בשביל שזה יראה גיליונות שונים".
9. לבסוף, המרצה ציין כי ייתכן שסטודנטית אחת העתיקה מהשנייה. "זאת שעבדה יותר על הקובץ ככל הנראה קיבלה את הקובץ מסטודנטית השנייה והמשיכה עוד לשנות את הגיליון וכל זה, ולכן יש הפרש של שעתיים שלוש, משהו כזה, בין זמן העבודה על פרויקט אחד, של סטודנטית אחת וסטודנטית שנייה. וזה קונסיסטנטי גם בקובץ התוכניות וגם בקובץ של החתכים והחזיתות".
10. המרצה נשאל האם היה ברור לסטודנטים בקורס שהעבודות הן עצמאיות, והשיב: "כן... כל סטודנט נדרש להגיש פרויקט שלו. לבחור פרויקט אדריכלי שהוא רוצה לשרטט אותו ולהגיש פרויקט משלו". ... "ישנם קורסים אחרים שאני מעביר שבהם העבודה היא בזוגות ואז גם האישור של הפרויקט הוא בזוג, זאת אומרת, שני הסטודנטים שולחים פרויקט אחד לאישור. פה היה ברור לחלוטין שמדובר בעבודה יחידנית כל סטודנט נדרש

- לאשר את הפרויקט מולי. **ואכן הן אישרו את זה בנפרד.** לא היה פה שום ספק, לא הגישו ביחד, לא שלחו אימייל אחד שבו הן עובדות על אותה עבודה ושולחו קישור אחד. זה לא היה".
11. המרצה ציין כי נקבלת 1 קיבלה אישור על הפרויקט שלה בתאריך 16.6.2023 והגישה את הפרויקט בתאריך 14.8.2023, ואילו נקבלת 2 קיבלה אישור בתאריך 9.6.2023 והגישה את הפרויקט בתאריך 13.8.2023.
12. המרצה הבהיר כי ברירת המחדל היא עבודה יחידנית, וכאשר מדובר על פרויקט בזוגות זה נאמר במפורש מראש. הוא הוסיף בעניין זה: "בקורס שאני מעביר עכשיו, ביקשו הסטודנטים בגלל המצב, בכל זאת גם הסמסטר קצת יותר קצר, ביקשו הקלה ולעשות את העבודות בסדנת האוטוקאד שאני מעביר עכשיו בזוגות, וקיבלו אישור מיוחד. **הסטודנטים התבקשו לשלוח מחדש את המיילים של אישור הפרויקט כזוגות.** זאת אומרת שיהיה רשום: חברי הקבוצה, שמות שני הסטודנטים ואיזה פרויקט הם בחרו, גם אם הם כבר קיבלו אישור יחידני על פרויקטים".
13. עוד הדגיש, כי בשיעור הראשון בקורס הוא מזהיר את הסטודנטים שלא יעתיקו עבודות, שלא יעבדו ביחד, שלא ייקחו עבודות משנים קודמות, שלא ידחו את העבודה לסוף הסמסטר כי הפרויקט לוקח הרבה זמן. "אני מזהיר אותם: אל תלכו לפתרונות כאלה של להוריד דברים מהאינטרנט או לקחת משנים קודמות או להעתיק, תפנו אלי. אם צריך, נמצא איך לפתור את הבעיה הספציפית שיש לכם עם הארכת זמן או כל דבר אחר".
14. **נקבלת 1** התייחסה לדברי המרצה בנוגע לאזהרה בשיעור הראשון: "העבודה שכאילו הפרויקט שהיינו צריכות להגיש זה היה בסוף הסמסטר ואני לא יודעת עד כמה בסוף הסמסטר כזה לזכור מה נאמר בתוך הכיתה, בתוך השיעור. אנחנו קראנו את ההנחיות שהיו במודל ושם גם אם אנחנו נסתכל על ההנחיות עכשיו גם היום, לא רואים שום איסור על התייעצות או על עבודה משותפת או על כאילו שיתוף... אנחנו חשבנו שזה תקין ושזה בסדר לעבוד בשיתוף פעולה במהלך העבודה עצמה, כי אנחנו גם חזרנו על ההנחיות אז כשהתחלנו לעבוד, שוב, לא כתוב שום איסור על זה". ... "במהלך כל התואר, היינו רגילות שבתואר ה[...]. שלנו, יש אפשרות כל כך גדולה לעבודה בצוותים, נגיד כמו בקורסי הסטודיו וקורסי העיצוב ועוד כל מיני קורסים שאנחנו רגילים לשיטה הזו. ובקורס הזה, קורס האוטוקאד, כפי שהוצג עד עכשיו גם, המטרה הייתה לעבוד ולשלוט בתוכנה, לדעת להשתמש בפקודות שלה. לא מדובר בקורס שבו אנחנו נדרשנו התבקשנו להביע או לבטא כישרון כלשהו יצירתי או אישי, בשונה למשל מקורס עיצוב, שבו למשל המטרה היא ליצור משהו אישי משלנו, משהו מקורי, או לפתח כל מיני תכונות עיצוביות או יצירתיות... בניגוד מהקורס אוטוקאד, שהוא משהו יותר טכני, יותר לדעת איך לתפקד בתוכנה".
15. הסטודנטיות נשאלו האם הן חשבו שהעבודה היא בזוגות, והשיבו שלא. נקבלת 1 אמרה: "אנחנו ידענו שההגשה בסוף היא בנפרד אבל **במהלך העבודה עצמה, לא היה שום איסור ולא ידענו על שום איסור שלעבוד ביחד זה אסור**".
- ש: אז חשבתם שלמרות שההגשה כל אחת לבד, זה בסדר לעבוד על אותו קובץ, קובץ אחד?
16. נקבלת 1: "כן, גם בגלל שיש לנו את אותו פרויקט ושהוא לא הפרויקט שלנו, זה לא פרויקט מקורי של כל אחת, זה פרויקט שהוא כבר קיים, ושהאופי של הקורס זה לדעת את הטכניקות של התוכנה של אוטוקאד. ... וגם עוד משהו שעוד יותר כאילו תמך במחשבה הזאתי אצלנו הוא זה שאנחנו לקראת תחילת הפרויקט, שתינו שלחנו בנפרד מייל שונה למרצה כדי לקבל את האישור על תחילת העבודה. והוא אישר לנו, כאילו, הוא לא אמר שמישהי תצטרך לשנות את הפרויקט שלה כדי לא לעבוד ביחד, שתינו קיבלנו את האישור ואז התחלנו לעבוד

ביחד. אנחנו גם גרנו ביחד באותה תקופה, היה לנו את אותו פרויקט, אנחנו גם [...], אז בגלל זה ישבנו ועבדנו ביחד".

17. **נקבלת 2** הוסיפה: "זה לא מדויק להגיד שזה נעשה מתוך כוונה או רצון להסוות את הדעת, פשוט שאני חזרתי הביתה. אני בת 28, אני אמא, יש לי בן... ופשוט נאלצתי לחזור הביתה מסיבות אישיות ואז, כמו שאמרנו, בזמן הזה התפצלנו. כל אחת המשיכה לעבוד על הקובץ לבד, וגם זה מאוד הגיוני להניח של[נקבלת 1] יש יותר זמן פנוי לעבוד ולהמשיך לעבוד מאשר לי, שיש לי בבית... מהסיבה הזאתי נבע השוני וכאילו שאני עבדתי יותר שעות על הפרויקט על התוכנה, על הקובץ מאשר ש[נקבלת 1] עשתה". ובהמשך אמרה עוד: "קובץ ההגשה עצמו הוא יותר מתבסס על טעם אישי. נגיד גם בקובץ וורד, איפה לשים את הכותרת שלי או איפה לשים את התמונה ההיא, או איפה לשים את התוכנית, זה גם נובע מטעם אישי וסידור עצמי כאילו לאיך אני רוצה שהגיליון שלי יראה".

18. הסטודנטיות נשאלו האם בכוונה בחרו באותו פרויקט. נקבלת 1 השיבה: "כשאנחנו בחרנו שלחנו לו לאישור, לא ידענו. ואחר כך ידענו, כי כאילו מן הסתם אנחנו תמיד מדברות ושואלות ומשתפות אחת את השנייה, אז ידענו שאנחנו בחרנו באותו פרויקט". כמו כן הוסיפה: "...אנחנו לא תכננו בהתחלה לעבוד ביחד... כל אחת שלחה את הפרויקט שלה לבד ואז כשידענו שאנחנו בחרנו את אותו הפרויקט, הלכנו להנחיות של העבודה עצמה ולא ראינו איסור על עבודה משותפת. ואז אמרנו לעצמנו 'אוקי, הם לא אסרו, אז אפשר לעשות את זה עכשיו'. זה לא שאנחנו תכננו מהתחלה לחלוק את העבודה או לשתף. לא היה לנו שום כוונה להעתיק".

19. נקבלת 2 ביקשה להדגיש, כי "המרצים בעצמם ממליצים לנו להתייעץ ולעבוד עם החברים שלנו".
20. הסטודנטיות הבהירו כי ביצעו את העבודה על המחשב של נקבלת 1, ולאחר מכן היא שלחה אותה לנקבלת 2. הן נשאלו כיצד טכנית עשו את העבודה יחד, והשיבו שבגלל שהעבודה כוללת המון פקודות שחוזרות על עצמן, שתיהן התנסו בכך, כל אחת בתורה. "העברנו את המחשב בנינו כאילו העכבר, הכל, שכל אחת יהיה לה התור שלה לעשות את הפקודה".

21. התביעה הדגישה, כי טענת הסטודנטיות שעשו את העבודה במשותף משום שלא ידעו שזה אסור, היא טענה חדשה שנטענה בדיון. כפי שניתן לראות בתכתובת המיילים שלהן עם המרצה, אשר צורפה לתלונה, כאשר המרצה פנה אליהן ושאל אותן לגבי הזהות בקבצים, הן השיבו כי הדמיון נובע מכך שניסו לשרטט את התוכניות בדיוק לפי התמונות באינטרנט, באתר בו הפרויקט מופיע. נקבלת 1 כתבה: "עצם זה ששתינו שרטטנו כמעט 1:1 את התכניות והחתימים הקיימים עם כל הפרטים שהופיעו בהם עד לפרטים הקטנים כפי שרואים באתר האינטרנט זה עשה את הבלבול והזהות הרבה בין שתי עבודתינו"; "ישבנו אחת מול השנייה ועזרנו אחת לשנייה בשיטות ובכלים שאנו יודעות לעבוד לפיהן ונתנו עצות אחת לשנייה איך לעבוד... מאחר וישבנו אחת מול השנייה כמה ימים ברצף והיינו באותה סביבת למידה ביחד אז הטכניקה שלי דומה למה שהיא עשתה... אבל בסוף כל אחת עשתה את העבודה שלה לבד". נקבלת 2 כתבה: "שמחתי לקבל את הכוונת החברות שלי, אבל כל אחת עשתה את העבודה שלה לבד".

22. המלווה של הסטודנטיות מטעם אס"ט, מר רועי רוט, טען כי הסטודנטיות לא עשו קיצורי דרך, אלא עבדו יחד על העבודה. "בסופו של דבר יש פה עבודה מקורית של שתי הסטודנטיות וזה מבדיל את המקרה הזה מתלונות קודמות... זו לא העתקה מצד שלישי... המטרות של העבודה הן מאוד מאוד טכניות, לא נדרשת כאן יצירתיות, אז אי אפשר לטעון שמישהי העתיקה רעיונות או יצירה של מישהו אחר, בטח שלא מדובר פה בצד שלישי".

המלווה טען כי אין להרשיע את הסטודנטיות בסעיף 4.1.3 "העתיק מאחר או איפשר בידועין לאחר להעתיק ממנו", משום שלא מדובר בהעתקה אלא בעבודה משותפת. בנוסף, המלווה ציין כי מדובר בקורס בהיקף של נקודת זכות אקדמית אחת.

דיון והכרעה:

23. טענות הסטודנטיות נדחות על ידינו מכל וכל. מדובר במקרה ברור וחמור של הונאה: הסטודנטיות נדרשו להגיש כל אחת פרויקט מסכם, ביקשו כל אחת בנפרד אישור לפרויקט, עבדו יחד על אותו קובץ, ואז הגישו **כל אחת בנפרד** קבצים **זהים לחלוטין**, כאשר גיליונות ההדפסה – במקרה, או שלא במקרה – שונים במעט זה מזה. לא זו אף זו, הן שינו את גרסתן לאורך ההליך המשמעתי, כאשר בהתחלה טענו בפני המרצה שכל אחת עשתה את העבודה שלה לבד, ובדיון הודו שעבדו על אותו קובץ, לטענתן משום שלא ידעו שזה אסור.
24. למרבה הצער, הן לא לקחו אחריות על התנהלותן ולא נראה כי הן מבינות את חומרת המעשה. נהפוך הוא, נדמה כי הן מיתממות ובמילים פשוטות "מקטינות ראש". זוהי לא הרמה האקדמית והאתית המצופה מסטודנטיות בטכניון. התנהגות כזו נוגדת את העקרונות הבסיסיים ביותר של הטכניון – חתיירה לאמת ויושרה.
25. זאת ועוד, איננו מקבלים את הטענה כי לא ניתן להרשיען בסעיף 4.1.3 משום שעבדו יחד ולא העתיקו ממקור שלישי. הטענה כי מדובר בעבודה מקורית של שתיהן היא טענה אבסורדית ממש. כאשר כל אחת נדרשת לעבודה עצמאית והן עובדות על אותו קובץ ומגישות קבצים זהים, אין פה מקוריות, אלא עבודה זהה ומשותפת בניגוד מוחלט לדרישות הקורס.
26. נוכח האמור לעיל, **החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנטיות בעבירות המשמעת אשר יוחסו להן בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.1.1, 4.1.3 ו- 4.1.4.**
27. לאחר שהודענו להן במעמד הדיון את הכרעת הדין, בהסכמת הצדדים נשמעו טיעונים לעונש.

טיעונים לעונש:

28. **התביעה** ביקשה את העונשים הבאים: ציון אפס בקורס מושא הקובלנה, הרחקה בפועל לסמסטר, והרחקה על תנאי לשנה בגין הרשעה חוזרת (בתוקף עד לסיום לימודי הסטודנטיות בטכניון).
29. התביעה הדגישה כי ציון אפס בקורס אינו עונש, אלא תוצאה ישירה של המעשה – לא ניתן לתת ציון על עבודה זהה. מדובר בהעתקה נרחבת בפרויקט שהינו חובת הגשה ומהווה 80% מהציון בקורס. מדובר במעשה מרמה שנעשה בידועין ובתכנון, לא באירוע ספונטני או פזיז. זו אינה מעידה רגעית בשיקול הדעת. לאורך כל ההליך הסטודנטיות לא הבינו ולא הפנימו את משמעות המעשה ולא הכו על חטא.
30. התביעה ציינה כי היא לא מחמירה עם הסטודנטיות, אלא מבקשת את אותם העונשים שהוצעו להן במסגרת הסדר טיעון. מדובר בעונשים ההולמים את רף הענישה שקבע בית הדין בתיקים אחרים דומים למקרה זה, ואין לחרוג מרף זה, בהתאם לשיקולי הענישה המעוגנים בתקנון. עוד ציינה התביעה, כי גם במקרי העתקה שבהם משקל הפרויקט היה רק 20% מציון הקורס, הסטודנטים הורחקו לסמסטר.
31. **נקבלת 1** טענה, כי מקרה של העתקה מגורם שלישי הוא חמור יותר בהשוואה למקרה שלהן, ויש להתחשב בכך. כמו כן הדגישה כי לא היה להם תכנון וגם לא כוונה להעתיק או לרמות.

32. **נקבלת 2** אמרה: "עשינו את העבודה בתום לב וללא כל כוונה להונאה או העתקה או לעשות משהו להסוות דעת שרק אחת מאיתנו תעשה את העבודה והשנייה פשוט תיקח אותה מוכנה, כמו שאמרנו עשינו את כל הדברים ביחד...". היא הדגישה כי מדובר בעבודה מקורית שלהן שהן ביצעו יחד, ולא מדובר בהעתקה.
33. כמו כן, הסטודנטיות הדגישו כי המשמעות המעשית של הרחקה לסמסטר עבורן, היא בעצם הרחקה לשנה. זאת משום שרוב הקורסים הם שנתיים, או קורסים שנתינים בחורף ומהווים קדם לקורסים עוקבים בסמסטר אביב.
34. בנוסף, הסטודנטיות ציינו כי הן ראו הסדרי טיעון קודמים דומים שבהם ניתן רק אפס בקורס והרחקה על תנאי.
35. המלווה טען כי הוא סבור שהתביעה מחמירה עם הסטודנטיות, והיות ולא מדובר במקרה של העתקה ממקור חיצוני/ שלישי יש להקל עמן ולא להשית הרחקה בפועל. לטענת המלווה, הרחקה בפועל במקרה הנוכחי אינה נשענת על תקדימים.
36. בנוגע לנסיבות אישיות של כל אחת מהן ציינו הסטודנטיות כדלקמן:

נקבלת 2: "אני החלטתי שאני רוצה ללמוד את התואר הזה, לא החלטתי את זה מתוך כאילו סתם רצון כדי ללמוד או לא יודעת מה, רציתי, החלטתי ללמוד כי אני רוצה את התואר הזה ואני רוצה לעסוק בו, וגם תכננתי מבחינת לוח זמנים. התואר שלנו שש שנים: ארבע תואר ראשון ושתיים שהם תואר שני. ותכננתי מבחינת לוח זמנים שכשהבן שלי מתחיל כיתה א' אז אני כאילו מסיימת עם השנה הרביעית של התואר הראשון של התואר שלנו, ואז אם אני מקבלת הרחקה זה מעכב לי את התכנון הזה בשנה, ואז לרוב אני נאלצת להפסיק את הלימודים כי אני רוצה לשים את רוב ההשקעה שלי בבן שלי, בחינוך שלו ובלימודים שלו. אי אפשר לעשות את שני הדברים האלה בו זמנית".

נקבלת 1: "הרחקה בפועל לסמסטר אחד באמת תגרום לי להפסקת לימודים כי אני גרה כאילו תחת החסות של ההורים שלי, והם אלה שבאמת מחליטים ובשבילם אם אני אורחק כאילו מהלימודים אז אני אחזור הביתה ואני לא אחזור כאילו לפה. ... ההורים שלי הם אלו שמממנים את הלימודים שלי והם אלה שמחליטים בסוף. אז בשבילם זה לא מקובל שאני אשאר פה סמסטר שלם". נקבלת 1 ציינה כי הוריה אינם יודעים על ההליך המשמעתי שמתנהל נגדה. נקבלת 2 הוסיפה, כי היא נמצאת תחת החסות של בעלה, ואילו נקבלת 1 נמצאת תחת החסות של ההורים. "להורים שלי לא מקובל ש[נקבלת 1] תקבל הרחקה בכלל וזה נחשב לסוג של בושה ואז בגלל זה אם תורחק וגם תורחק מהמעונות ותחזור הביתה, אז כאילו לא ירשו לה לחזור לסיים, כאילו להמשיך את הלימודים ולסיים".

לאחר הדין

37. בתאריך 22.9.2024 פנו הסטודנטיות לבית הדין באמצעות מייל, בנוגע לרכיב הענישה של הרחקה בפועל. הן ציינו כי מדובר בהחלטה שתהיה לה "השפעה הרסנית" על חייהן, וכי לצד הקשיים האישיים שציינו בדיון, הן גם צרפו מסמכים רפואיים המעידים על קשיים במשפחותיהן. בין היתר כתבו: "הלימודים הם לא רק מסלול אקדמי עבורנו; הם מקלט, מקום שבו אנחנו מוצאות תמיכה, השראה וחברות. ההזדמנות ללמוד, לגדול ולפתח את עצמנו היא קריטית להמשך קיומנו הנפשי. הרחקה כזו לא רק שתסגור בפנינו דלתות אקדמיות, אלא גם תנתק אותנו מהקהילה שתומכת בנו ברגעים הקשים". בנוסף, הן הדגישו כי ההרחקה תשפיע גם על משפחותיהן.
38. בתאריך 26.9.2024 הגיבה התביעה לפנייה, וציינה כי פנייה לבית הדין בשלב כזה, לאחר סיום הדין המשמעתי וטרם מתן גזר הדין, היא פעולה חריגה שאינה מקובלת ואינה מעוגנת בתקנון המשמעת. לגופם של דברים,

עמדתה היא כי יש לדחות את הבקשה. ראשית, מדובר באירוע שמתייחס לתקופה שלאחר ביצוע העבירה. שנית, "מדובר בסטודנטיות בוגרות ועצמאיות, אחת בעלת משפחה, ועם כל הצער על המצב הרפואי אין בכך כדי להוות נסיבות מקלות הן לעבירה והן כשיקול להקלה בעונש". התביעה הציגה דוגמאות להחלטות שנתן בית הדין בתיקים אחרים, בהם היו סטודנטים עם מקרים משפחתיים מורכבים (של בן משפחה מדרגה ראשונה), ולמרות זאת בית הדין קמא ולאחריו בית הדין לערעורים לא מצאו בנסיבות אלה שיקול להקל בעונש. לפיכך, גם במקרה דנן ראוי לנהוג באותה מדיניות ענישה שוויונית, כפי שמתווה סעיף 11.11 לתקנון. עוד ציינה התביעה, כי גם בשלב זה, הסטודנטיות לא מביעות חרטה, ולא לוקחות אחריות על מעשה המרמה שביצעו, ולמרות זאת מבקשות הקלה בעונש.

גזר הדין:

39. השיקולים המנחים לקביעת גזר הדין קבועים בסעיף 11.11 לתקנון. הסטודנטיות ביצעו מעשה הונאה בוטה וחמור, ביודעין, בניגוד מוחלט להנחיות הקורס, ובניגוד לכללי האתיקה ולקוד ההתנהגות המצופה מסטודנטיות בטכניון. הן פגעו באמון שניתן בהן, ועד עתה סירבו לקחת אחריות ולהכיר בחומרת המעשה.
40. יאמר מפורשות: אנו דוחים את הטענות שהיוות שלא מדובר בהעתקה מגורם שלישי ההונאה פחות חמורה. הונאה היא הונאה. **הגשת פרויקט זהה לחלוטין, בנפרד זו מזו, בכסות של פרויקט שונה – היא מעשה מרמה בוטה.** ניסיון להציג מצג שווא, שנתפס בזכות ערנותו של המרצה.
41. מובן כי עונשים הקבועים בתקנון המשמעת (ובניהם עונש של הרחקה מלימודים) פוגעים ברצף הלימודים ויש להם השלכות כבדות משקל על הסטודנטיות. יחד עם זאת, השמירה על הטוהר האקדמי, השוויון בין הסטודנטים, והצורך להגן על ציבור הסטודנטים ששומר על הכללים, מחייבים בנסיבות המתאימות גם עונשים כבדי משקל.
42. אנו מאחלים למשפחות הסטודנטיות בריאות שלימה במהרה. לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים בעניינן, לרבות הנסיבות האישיות, המשפחתיות, הבריאותיות, הכלכליות והאקדמיות, לא מצאנו לנכון לחרוג מרף הענישה הנהוג במקרים מסוג זה.
43. סיכומו של דבר, החלטנו פה אחד להשית על הסטודנטיות את העונשים הבאים:

- א. **ציון אפס בקורס סדנת מדיה 205818 - אוטוקאד, סמסטר אביב תשפ"ג** (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ב. **הרחקה בפועל מלימודים בטכניון לסמסטר אביב תשפ"ה** (לפי סעיף 12.7 לתקנון).
- ג. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לשנה, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיף 4.1.1, 4.1.3 או 4.1.4 לתקנון** (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

מר ג'ייסון דבדה

פרופ"ח דן ליברזון

פרופ"א ישי ויסמן